

Tafsiira Suuratu Al-Ankabuut-Kutaa 7

Description

Roorroo Ummata Nabii Ibraahim

Nabii Ibraahim (aleyh salaam) ummata isaa Rabbii tokkicha akka gabbaranii fi sanama gabbaruu akka dhiisan affeeraa ture. Kan kana godhuuf faayda isaaniitiif jedheeti. Garuu deebiin ummanni kuni isaaf deebisee deebii roorroo taâ€™eedha.

فَمَا كَانَ جَوَابَ قَوْمِهِ إِلَّا أَنْ قَالُوا أَقْتُلُوهُ أَوْ حَرِقُوهُ فَأَنْجَاهُ
اللَّهُ مِنْهُ أَنَّ النَّارَ إِنَّ فِي ذَلِكَ لَآيَاتٍ لِّقَوْمٍ يُؤْمِنُونَ

٢٤

â€œDeebiin ummata isaas, â€œIsa ajjeesaa yookiin isa gubaa.â€œjehuu malee waan biraan hin turre. Rabbiinis ibidda irraa isa baraare. Dhugumatti, kana keessa namoota amananiif mallattoletu jira.â€ Suuratu Al-Ankabuut 29:24

Kana jechuun yommuu Nabii Ibraahim ummata isaatiin, â€œRabbiin gabbaraa, Isa sodaadhaa. Yoo kan beektan taatan santu isiniif caala.â€ Jedheen, deebiin ummata sanii, â€œIsa ajjeesaa yookiin isa gubaaâ€ waliin jechuu malee homaa hin turre. Isaaniis kana ni hojjatan. Ibiddaan Nabii Ibraahimin gubuu ni barbaadan. Kanaafu, ibidda guddaa isaaf qabsiisan. Ergasii achi keessatti isa darban. Ergasii Rabbiin subhaanahu wa taâ€™aalaa ibidda kanarrraa ni baraare. Akka ibiddi kuni isa gubu hin taasisne. [1] Inumaa qabbanaa fi nageenya godheef. Rabbiin subhaanahu wa taâ€™aalaa ni jedha:

٦٩

قُلْنَا يَسْأَرُوكُنِي بَرَدًا وَسَلَمًا عَلَى إِبْرَاهِيمَ

â€œYaa ibidda! Ibraahimin irratti qabbanaa fi nagaa taâ€™iâ€ jenne.â€ Suuratu Al-Anbiyaa 21:69

â€œDhugumatti, kana keessa namoota amananiif mallattoletu jira.â€ Kana jechuun Ibraahimin ibidda irraa baraaru keessa namoota Rabbiitti amananii fi shariâ€™aa Isaatti hojjataniif mallatoolee fi ragaaleetu jira. [2]

Mee mallattoolee kanniin keessaa muraasaa haa kaasnu:

1ffaa-Ibiddi kuni garmalee guddachuu waliin dhiibbaa isarratti hin geessine. Namoonni sunniin isa gubuuf qoraan baayâ€™ee walitti qabanii ibidda qabsiisan. Garuu yommuu Ibraahimin keessatti darban homaa isa hin goone.

2ffaa-Ibidda guddaa kanarrraa baraaron dandeetti Rabbii, kabaja Ergamaa Isaa, waadaa Isaa dhugaa

gochuu fi diinota Isaa salphisuu agarsiisa. Akkasumas, uumamtoonni hundi Rabbiiif kan ajajamanii fi bulan agarsiisa. Ibiddi kuni ajaja Isaatin qabbanaa fi nageenya taâ€™e.

3ffaaâ€“ shira namoota waan badaa isatti yaadanii jalaa fashaleessu.

4ffaa-obsaa fi dandaâ€™uu Nabii Ibraahim. Sababni isaas, dhimmaakkanaa kana namoota akka Nabii Ibraahim (aleyh salaam) taâ€™an malee eenyulle irratti hin gootomu.

Garuu mallatoolee kanniiniti kan fayyadamu fi hubatu namoota amananiidha. Namoonni hin amanne homaa itti hin fayyadaman.[\[3\]](#)

﴿وَقَالَ إِنَّمَا أَخْذَتُم مِّن دُونِ اللَّهِ أُوْثَانَا مَوَدَّةً بَيْنِكُمْ فِي الْحَيَاةِ الدُّنْيَا
ثُمَّ يَوْمَ الْقِيَمَةِ يَكُفُرُ بَعْضُكُمْ بِبَعْضٍ وَيَلْعَنُ بَعْضُكُمْ بَعْضًا
وَمَا أَنْتُمْ بِنَارٍ وَمَا لَكُمْ مِّنْ نَصِيرٍ﴾

â€œNi jedhe, â€œRabbii gadiitti sanamoota [gabbaramoo] kan godhattaniif jirenyaa addunyaa keessatti jidduu keessanitti wal jaallachuuf qofa. Ergasii Guyyaa Qiyaamaa gariin keessan garii morma, gariin keessan garii abaara. Itti galli keessan ibidda, gargaarttonni homaatu isiniif hin jiran.â€ Suuratu Al-Ankabuut 29:25

Ni jedhe, â€œRabbii gadiitti sanamoota [gabbaramoo] kan godhattaniif jirenyaa addunyaa keessatti jidduu keessanitti wal jaallachuuf qofa.â€ Kana jechuun Nabii Ibraahim ummata isaatiin akkana jedhe, â€œesanamoota kanniin gabbaramtoota kan godhattaniif, hariiroon jaalalaa, wal qunnamuu fi isaan biratti wal gahuun akka itti fufufi. Isin [siidaaleen] kunniin homaa akka hin fayyanee fi hin miine ni beektu.â€[\[4\]](#)

Kuni hariroo sabummaa fi biyyummaa irratti ijaarrameen wal fakkaata. Namoonni sabaan tokko taâ€™an, sabummaa irratti hundaaâ€™anii wal jaallatu. Namoonni biyyaan tokko taâ€™aniis biyyummaa irratti hundaaâ€™anii wal jaallatu. Namoonni amanti tokko qabaniis amantii san irratti hundaaâ€™ani wal jaallatu. Tarii amantiin kuni amanti sobaa taâ€™uu dandaâ€™a. Haaluma kanaan, ummanni sanama gabbaraniis hariiroon isaan tokkoomsu fi wal jaallachiisu sanama gabbaruudha.

Nabii Ibraahimis (aleyh salaam) kana hubachuun ummata isaatiin akkana jedhe: â€œWalitti dhufeeyaa fi jaalala keessan Rabbii oltaâ€™aa gabbaruu irratti ijaaru dhiistanii sanama gabbaruu irratti ijaartan. Garuu wal jaallachuun keessan kuni jirenyaa addunyaa tana qofa keessatti taâ€™a. â€œErgasii Guyyaa Qiyaamaa gariin keessan garii morma, gariin keessan garii abaara. Itti galli keessan ibidda, gargaarttonni homaatu isiniif hin jiran.â€ Kana jechuun Guyyaa Qiyaamaa gariin keessan kan biraa irraa qulqullaâ€™a, wanta isin jidduu ture wal waakkattu. Gariin keessan garii abaara. Hordofaan hogganaa abaara. Gahuumsi dhuma keessanis ibidda. Gargaaraan isin gargaaru hin jiru, baraaraan adabbii (azaaba) Rabbii irraa isin baraaru hin jiru. Kuni haala kaafirootati. Haalli muâ€™mintoota faallaa kanaati.[\[5\]](#)

Namoonni harâ€™a addunyaa keessatti amanti sobaa irratti wal jaallatan Guyyaa Qiyaamaa diina walitti taâ€™u.

﴿فَإِنَّمَا لَهُ الْوُظُولُ وَقَالَ إِنِّي مُهَاجِرٌ إِلَى رَبِّيِّ إِنَّهُ هُوَ الْعَزِيزُ الْحَكِيمُ﴾

â€œLuuxis isaaf ni amane. Innis, â€˜Dhugumatti, ani gara Gooftaa kiyyaatti godaanaadha. Dhugumatti, Inni Injifataa, Ogeessa.â€ jedhe.â€ Suuratu Al-Ankabuut 29:26

Luux ilma obboleessa Ibraahim ture. Luux Ibraahimin dhugoomse isa hordofe. Nabii Ibraahimis ummata isaa gara tawhiidaatti waamun buâ€™aa buusaa akka hin jirre yommuu argu, â€œedhugumatti ani gara Gooftaa kiyyaatti godaana.â€ jedhe. Kana jechuun biyya badiin itti hojjatamu dhiise biyya Rabbiin qofti itti gabbaranmutti godaana. [6] Biyyi tunis Shaami (Filisxeemi fi naannawa ishii).

وَوَهَبْنَا لَهُ إِسْحَاقَ وَيَعْقُوبَ وَجَعَلْنَا فِي ذُرِّيَّتِهِ الْنَّبُوَةَ وَالْكِتَابَ
وَأَتَيْنَاهُ أَجْرَهُ فِي الدُّنْيَا وَإِنَّهُ فِي الْآخِرَةِ لَمِنَ الصَّالِحِينَ

٢٧

â€œdsâ€™haaqi fi Yaâ€™aquubinis isaaf kennine. Sanyii isaa keessatti nabiyyummaa fi kitaaba goone. Addunyaa keessatti mindaa isaa isaaf kennine. Dhugumatti, inni Aakhirattis saalihoota irraayyi.â€ Suuratu Al-Ankabuut 29:27

Rabbiin subhaanahu wa taâ€™aalaa Nabii Ibraahim qormaata guddaa erga darbee fi gara Shaam erga godaane booda, akka ilmaatti Isâ€™haaqin kenneef. Ilma ilmaa kan taâ€™e Yaâ€™aquubinis isaaf kenne. Yaâ€™aquub ilma Isâ€™haaqi. Akkuma beekkamu abbaan ilma ilma isaa akka ilmoo ofiitti ilaala.

â€œSanyii isaa keessatti nabiyyummaa fi kitaaba goone.â€ Nabii Ibraahimin booda nabiyyiin tokkooyyu hin dhufne sanyii isaatirraa yoo taâ€™e malee. Kitaabni sanyii isaa irratti malee hin buune [7] Nabii Ibraahimin booda Ismaaâ€™il irraa jalqabee hanga Iisaa fi Muhamadin (SAW) gahutti nabiyyonni hundii sanyii isaa irraa turan. Kitaabban akka Tawraat, Zabuur, Injiili fi Qurâ€™aanaa sanyii isaa irratti buufaman. Kuni tola Rabbiiti. Inni nama fedheef tola Isaa kenna. Dhugumatti, Inni beekaadha, Ogeessa (Hakiim).

â€œAddunyaa keessatti mindaa isaa isaaf kennine. Dhugumatti, inni Aakhirattis saalihoota irraayyi.â€ Rabbiin subhaanahu wa taâ€™aalaa mindaa lama walitti isaaf qabe: mindaa addunyaa: kunis diinota isaa irratti injifannoo isaaf kenu, maqaa gaariin dhaloota hunda keessatti kaafamu, ilmaan isaatti gammaduu fi isaan (ilmaan isaa) baayâ€™achuu, rizqii gaarii fi kanneen biroo. Mindaa Aakhirah: kunis garee saalihotaa keessaa taâ€™uudha.

Saalihoonni namoota gaggaarii sadarkaa olâ€™aanaa qabaniidha. Asitti wanti barbaadame gosoota saalihota olâ€™aanoo taâ€™aniidha. Isaanis nabiyyoota fi Ergamtoota[\[8\]](#)

Faayda Aayah tana irraa argatan:

Iffa-Sanyiin Rabbiin namaaf kennu kenna Rabbii oltaâ€™aa irraayyi: â€œIsaaf kennineâ€¢waan jedhuuf. Garuu yoo namni isaan keessatti haqa Rabbii gate kennaan kuni tarii qormaata taâ€™uu dandaâ€™a. Yoo isaan barsiisee fi qajeelche immoo mindaa irratti argata. Yeroo baayâ€™ee namni ilmaan isaa guddisuu fi barsisu keessatti wanta Rabbiin dirqama godhe yoo hojjate, ilmaan isaa kuni ni fooyyaâ€™u.

2ffaa-Namni mindaan (ajriin) isaa addunyaa keessatti isaaf ariifatamu dandaâ€™a. Jecha Rabbi subhaanahu wa taâ€™aalaa kanaaf: â€œ**Addunyaa keessatti mindaai isaa isaaf kennine.**â€¢

Muâ€™minaaf mindaai isaa addunyaa keessatti isaaf ariifachiisuun mindaai Aakhiraakka dhabuutti hin lakkawamu. Kanaafiakkana jedhe, â€œ**Dhugumatti, inni Aakhirattis saalihoota irraayyi.**â€¢

Faayda kanarratti dabalatee, addunyaa keessatti mindaai muâ€™minaaf ariifachiisuun qananii Rabbiin irraa gabrichaaf taâ€™eedha. Sababniisaas, namni kuni buâ€™aa hojii gaarii isaa arguun hojii gaarii hojjachu irratti kakkaâ€™uumsa horata. Buâ€™aan kuni wantoota alaa irratti yookiin nafsee namaa keessattis taâ€™uu dandaâ€™a.

Mindaai hojii gaggaarii irraa fakkeenyi kanaa: namni gammachuu, ifaa fi hojii gaariitti boqachuu qalbii isaa keessatti argachuudha. Kuni shakkii hin qabu mindaai ariifataa irraayyi. Fakkeenyi wantoota alaa immoo abjuun gaariin nama gammachiistu isaaf mulâ€™achuudha[\[9\]](#) Kanaafu, hojii gaggaarii ikhlaasan hojjachuun mindaai addunyaa fi Aakhirah argachuuf sababa guddaa taâ€™a.

Namni Rabbii oltaâ€™aaf ajajamu mindaan guddaaan addunyaa keessatti argatu: gammachuu fi tasgabbii qalbiiti. Aakhiratti immoo Jannata.

[1] Tafsiir Xabarii-18/381 [2] Tafsiir Muyassar-399 [3] Tafsiir Qurâ€™aanil Kariim-Suuratu Ankabuut-fuula 110-111, Ibn Useymiin, Tafsiir Tahriir wa Tanwiir-20/235 [4] Zaadul Masiir-1081 [5] Tafsiir Ibn Kasiir-6/55 [6] Tafsiir Saâ€™dii-738, Tafsiir Tahriir wa tanwiir-20/238 [7] Tafsiir Saâ€™dii-739 [8] Tafsiir Tahriir wa Tanwiir-20/239, Tafsiir Qurâ€™aanil Kariim-Suuratu Ankabuut-fuula 132, Ibn Useymiin [9] Tafsiir Qurâ€™aanil Kariim-Suuratu Ankabuut-fuula 132-134, Ibn Useymiin

Date Created

July 28, 2020

Author

admin